

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hoče sam poslati, plaša za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez latvobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petrostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Govor posl. Plantana v odseku za volilno reformo

dne 22. t. m.

Slavni odsek! Oglasil sem se za besedo iz več vzrokov, zakaj v razpravi stoječi predmet se tiče nas Slovencev vobče in potem so se tekom dosedanje razprave podale take izjave in stavile take zahteve, ki me kot zastopnika kranjskih Slovencev naravnost silijo, da odgovorjam.

Razdelitev volilnih okrajev za vojvodino Štajersko sta podvrgla obsežni kritiki že poslanec dvorni svetnik Ploj in prvi govornik Hagenhofer, zato se meni ne zdi več potrebno, da bi detajlirano razpravljaval o očitnih krivih Gautscheve predloge o volilni reformi.

Samo ob sebi je umevno, da čutimo vsi Slovenci tisto krivico, ki se je našemu plemenu zadala na Štajerskem pri oddaji mandatov in famozni razdelitvi volilnih okrajev, enakomerno kot žalitev, zadano vsemu slovenskemu narodu, in kot faktor, ki bo neizmerno škodoval našim težnjam.

Kakor simpatizujejo Nemci vseh političnih smeri s svojimi soplemeniki v raznih kronovinah in se čutijo z njimi solidarne, prav tako se čutimo tudi mi Slovenci kot en narod brez ozira na deželne meje štajerske, koroške, goriške in istrske in izjavljam popolnoma odkrito, da bomo solidarno postopali v obrambi svojih političnih pravic. Mi kranjski Slovenci stojimo torej odločno v sedanjem velikem boju za volilno reformo kot sobojevniki na strani svojih bratov iz zelene Štajerske in se nadajamo ter želimo v interesu uspešne izvedbe velikega reformnega dela, da bo visoki odsek ugodil upravičenim zahtevam štajerskih Slovencev, da se jim prepusti še eden nadaljni mandat.

Že tovariš dvorni svetnik Ploj je dokazal, da imajo štajerski Slovenci,

ki tvorijo skoro tretjino vsega prebivalstva v deželi, pravico zahtevati, ako ne ene tretjine, pa vsaj 8 mandatov, dočim jim odkazuje Gautscheva predloga samo 6 mandatov.

To samo dejstvo in način, kako se je sestavil volilni okraj celjski in kako so se tu očitno protežirali Nemci, kaže sam na sebi že dovolj jasno, da se je pravica na čuden način delila med Nemci in Slovenci.

Umljivo je torej, da se Slovenci čutijo vsled omenjene razdelitve volilnih okrajev najobčutnejše prizadeti in v svojih pravicah prikrajšane, ker se jim hoče naravnost pritisniti na čelo pečat manjvrednosti in razume se samo ob sebi, da se vsepovedi čuje zahteva, da se razdelitev volilnih okrajev mora zboljšati.

Ako sedaj štajerski Slovenci v svoji dobrodušnosti in skromnosti predlagajo, da se spremeni razdelitev volilnih okrajev in se zviša njim odkazano število mandatov od 6 na 7, mislim, da smem upravičeno zatrjevati, da tvori ta predlog pač minimum docela upravičenih političnih zahtev štajerskih Slovencev.

Nemški člani tega odseka bodo storili, ako bodo objektivno premotrili ta predlog, samo čin pravičnosti, če bodo pritrdili povišanju mandatov. To lahko storijo tem ložje, ker potem tudi Slovenci najbrže ne bodo nasprotovali nemškemu predlogu, da se da graškemu mestu še en mandat.

Tako bi se lahko ugodilo potom mirnega sporazumljenja obojestranskih želja, da se pomnoži število tako nemških, kakor slovenskih mandatov.

Sedaj hočem preiti k drugi stvari. G. dr. Pommer z nekaterimi svojimi tovariši je zahteval, da se da kranjskim Nemcem poseben mandat, terjal je celo nekaj junktim med Kranjsko in Štajersko ter predlagal,

naj se v to svrhu suspenduje tudi glasovanje o Štajerski.

Svoj govor je končal z opazko, „da mora vsakdo, ki je pošten prijatelj volilne reforme, glasovati za nemški mandat na Kranjskem, ker s tem stori uslugo ne le volilni reformi, nego tudi narodni pravičnosti.“

Ta govor poslanca dr. Pommerja smatram za introdukcijo k debati o razdelitvi mandatov na Kranjskem; zato se mi kot kranjskemu poslancu zdi potrebno, da že sedaj preciziram k temu predlogu svoje stališče, dasi si seveda pridržujem pravico, da v danem trenutku spregovorim o tej zadevi še poglobljeje.

Dr. Pommer kliče svoje tovariše v službo narodne pravičnosti ter zahteva, da se da Nemcem na Kranjskem poseben mandat. Z ozirom na to konstatujem kratko in jasno, da se tu gre samo za kompaktno živeče Kočevanje, ki jih je 14.200, zakaj ostali Nemci, naštetih jih je bilo 8000, živé razkropljeni po raznih občinah in okrajih po deželi in se absolutno ne dajo spraviti v eden volilni okraj, sicer bi bil že gotovo baron Gautsch ustvaril v svoji veliki naklonjenosti napram Nemcem poseben volilni okraj zanje. Ker je to docela nemogoče, je moralo izostati, prav tako, kakor tudi Italijani v Dalmaciji niso mogli dobiti svojega volilnega okraja.

Za narodno nepravilnost torej smatra posl. dr. Pommer dejstvo, da vladna predloga ni ustvarila za 14.000 Kočevcev posebnega nemškega mandata, dasi je absolutno nemogoče kreirati takšen mandat, oziroma volilni okraj.

Njegova narodna pravna zavest se protivi krivici; zato hoče samo v tem slučaju z ostalimi Nemci glasovati za volilno preosnovo, ako dobe kranjski Nemci svoj mandat.

Te pretirane občutljivosti posl. dr. Pommerja ne opravičujejo, ka-

kor sem že zgoraj razložil, dejanske razmere, zakaj nemškega mandata ni bilo mogoče kreirati, kar dokazuje vladna predloga sama in statistično gradivo v njej.

Temu nasproti moram kot Slovenec opozoriti na naravnost nečuvstvo in sramotno dejstvo, da hoče vladna predloga žrtvovati okroglo 60.000 Slovencev na Koroškem Nemcem, jim za večne čase vzeti vse pravice in jih politično ubiti; po uradnem ljudskem štetju, ki izkazuje najmanj 15.000 Slovencev manj, nego jih je v resnici, živi namreč na Koroškem kompaktno 90.500 Slovencev, a vladna predloga je samo 37.000 Slovencev dodelila en mandat, dočim bi se naj 60.000 Slovencev utopilo vsled nezaslišno rafinirane volilne geometrije Gautschove predloge v nemškem morju.

Gospoda moja, ali si morete samo približno predstavljati hujši rop in večje krivice na slovenski narodnosti? Pri tem pa, prosim, da ne pozabite, da stanujejo ostali Slovenci ne morda razkropljeno, marveč kompaktno v vseh ostalih južnih okrajih na Koroškem, in sicer

II. okraju Celovec okolica	12.900
III. „ Velikovec	11.400
V. „ Volsberk	1.300
VII. „ Feldkirchen	7.500
VIII. „ Beljak	6.300
IX. „ Šmohor	11.900

Vsi ti Slovenci bi se popolnoma lahko združili v drugi volilni okraj, ako bi se vobče hotela napraviti Slovincem izvajati pravica.

In kako mislijo nemške stranke o tem narodnem ropu na slovenski narodnosti na Koroškem?

Vsak dan se lahko čitajo v nemških listih sklepi nemških strank, da se Slovincem na Koroškem pod nobenim pogojem nesme dati drugi mandat.

Gospoda moja! Dokler obstoji v

nebo kričeča krivica, ki jo hoče zadati Gautscheva volilna reforma koroškim Slovincem, dokler se ne da 60.000 Slovincem, ki so priklopljeni nemškimi volilnim okrajem, posebni volilni okraj in drugi mandat, naj nas Nemci ne nadlegujejo z brezmiselno insinucijo, da bi jim dovolili nemški mandat na Kranjskem; tako dolgo se tudi Nemci ne smejo pritoževati, da se Nemcem na Kranjskem godi le najmanjša krivica.

Mi zahtevamo samo spremembo v razdelitvi volilnih okrajev na Koroškem, ne pa, da bi se kreiral kak novi mandat; zahtevamo, da se od 10 mandatov zagotovita dva Slovincem in to se brez težkoč lahko zgodi.

Ako se Nemcem v resnici gre samo za pravico, potem roko na srce in priznajte, da se je koroškim Slovincem zgodila velika krivica.

Dokler se pa to samospoznanje ne vseli v srca nemških poslancev, se tudi nima nihče pritoževati, da se je prizadejala kranjskim Nemcem kakšna krivica. (Dr. Lemisch: Saj nimate pravice govoriti v imenu koroških Slovencev!) Posl. Plantan: Ker me je posl. dr. Lemisch prekinil in mi hoče odrekat pravico, da bi govoril za koroške Slovence, moram odločno izjaviti, da smatram kot slovenski poslanec za svojo najsvetejšo dolžnost, govoriti v tem odseku v imenu 100.000 koroških Slovencev, ki nimajo vsled krivice sedanjega volilnega reda v drž. zboru nobenega zastopnika, in braniti z vso odločnostjo njihove politične pravice.)

Zato se naj nihče ne čudi, da bomo mi, svobodomiselnih Slovinci, glasovali za volilno reformo samo v slučaju, ako izvojujemo koroškim Slovincem pravico in jim priborimo dva pravična mandata.

Ob koncu bi se dotaknil samo še v zaščito razdelitve volilnih okra-

LISTEK.

Osvetnik.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

„Nič ne rečem, prav dobro bi bilo, ko bi ne bilo teh preklicanih krivovercev. Ne morem Vam povedati, kake skrbi in težave mi delajo.“

„No, drugače se Vam vendar dobro godi, vitez Pele, ali mar ne?“ je zopet vprašal Nikolaj.

„O, nič ne rečem, prav dobro, Vaša milost. Ko bi ne bilo krivovercev, bi živel kakor mlad pes v peharju, če ga bolhe ne grizejo.“

Vitez Pele se je sam tako zadovoljno režal svojim besedam, da se je celo čemerni oglejski prelat Orsano začel smejati.

„Vzlic krivovercem izgledate prav dobro,“ je zopet srdito rekel Nikolaj.

„Nič ne rečem, izgledam res dobro. Trebah me na sodni dan ne bo tožil, da sem preslabo zanj skrbel.“

Med tem so služabniki prinesli velike čaše polne vina in jih ponudili Nikolaju, patrijarhevemu legatu in drugim plemičem.

„Vino je dobro,“ je menil legat in je zadovoljno tlesnil z jezikom.

„Nič ne rečem, prav dobro je, Vaša milost,“ se je oglašil Pele. „Taka kapljica je to, da človeka kar tri dni glava boli, če se količkaj napije.“

Nikolajeva vojska se je na to utaborila v vasi, prelat in plemiči pa so šli s Peletom v grad, kjer je bila zanje pripravljena bogata pojedina. Jedli so prašičjo glavo s kostanjem, gosje prsi in masne jegulje ter vse to zalivali tako pridno, da so kmalu vsi žareli in da jih je prevzela dobrohotna lenoba prenasajenih zveri.

Tudi med obedom ni vitez Pele pozabil kratkočasiti svoje goste kar je najbolje mogel in je s svojo klepetavo zgovornostjo pripravil celo temnogledlega in jeznega Nikolaja do smeha.

Gostija je trajala mnogo ur. Patrijarhov legat je bil vesel, da je brez boja prišel v Mengeš in da mu bo domači graščak sam pomagal, zatreti krivoverske spokornike. Ko legat ni več mogel ne piti ne jesti, ko mu je bila od zaužitega vina glava že teška, si je zaželel razvedrila in kratkočasje in je odredil, da se začne sodba krivovercev.

„Naj prižene vojščaki vse prebi-

valce pred grad,“ je rekel tolsti prelat Nikolaju Kolovškemu. „Med tem da vitez Pele pripraviti kar treba, da se sodba izvrši.“

„Vse je pripravljeno, Vaša milost,“ je hitel zatrjevati Pele. „Dal sem od hrastovega lesa stesati izvrstna vešala. Prostora je na njih za trideset oseb; če se malo stisnejo, jih spravimo še več gori. Tudi nove vrste sem pripravil. Pa veste, vešala sem dal postaviti na koncu vrta. Kadar bomo sedeli pri večerji, bomo videli, kako bo veter gugal obešene krivoverce.“

„Vaša vnema za sveto vero je vredna tople pohvale,“ je rekel prelat in opiraje se na Peleta počasi dvignil svoje obširno telo s sedeža.

„A danes bo s sodbo malo težko. Vaše vino je močno, toda upam, da me bo pri izpraševanju razsvetljeval sv. Duh in da mi ne uide noben krivoverec.“

„Kaj bi se trudili z ispraševanjem,“ je menil Pele, „saj Vam jaz lahko omačim vsakega krivoverca. Jaz jih poznam vse, od prvega do zadnjega. Natančno vem, kdo se je že izneveril in kdo še omahuje. Oh, Vaša milost, jaz imam za krivoverce tak nos, kakor levski pes za divjčino.“

„Tudi to se Vam bo zapisalo v dobro,“ je zadovoljno stokal prelat in šel težkih korakov, opiraje se na Peleta, po stopnicah doli pred grad.

Vojščaki so bili prignali pred grad vse ljudstvo, kar ga je bilo doma. Mnogo ljudi je pobegnilo, čim so bili od daleč zagledali vojsko Nikolaja Kolovškega; zlasti so bili izginili malone vsi spokorniki in so ostali doma skoro samo ljudje, ki so imeli mirno vest in bili prepričani, da je krivična sodba nemogoča.

Ljudstvo, zbrano pred gradom, je ponižno padlo na kolena, čim sta se prikazala legat oglejskega patrijarha in ob njegovi strani korakajoči Nikolaj Kolovski, pred katerim je trepetalo vse prebivalstvo daleč naokoli. Zlasti se je ljudstvo s plašnimi pogledi oziralo na rdeče oblečenega človeka, ki je, držeč svetlo sekuro na rami, stopal za Nikolajem in za legatom in se postavil za njiju sedeža.

Pele se je ozrl po množici. Zapazil je takoj, da so spokorniki pravočasno utekli, zapazil pa tudi, da je ostale mnogo ljudi doma, ki so bili sicer vdani, pokorni cerkvi, a so se dostikrat prepirali in pravdali s svojim gospodarjem zaradi tlahe in desetine, ali zaradi svojih žena in svojih hčera.

„Najbrž so tudi pri Vas krivoverci pravočasno odnesli pete, kakor po drugih krajih,“ je osornoporogljivo menil Nikolaj Kolovski, videč, kako je Pele neodločno ogledoval zbrano ljudstvo.

„Nič ne rečem, Vaša milost, prav mnogo jih je uteklo,“ je odgovoril Pele. „Ali nekaj jih je vendar ostalo. Vešala ne ostanejo prazna.“

Pele se je bil med tem odločil. „Čemu bi spravljali spokornike na vešala, ki meni nič nečejo,“ je rekel sam pri sebi; bolje, da obesijo tiste, ki so moji sovražniki. Njegova vest mu zaradi tega sklepa ni ničesar očitala. Smehljaje se je obrnil k prelatu, ki je leno ležal na svojem mehkem sedežu in dejal:

„Če dovolite, milostivi prelat, ukažem privedi grešne ljudi iz te vasi, ki se ustavljajo božjim in cerkvenim postavam pred Vas.“

„Dobro, dobro, vitez Pele,“ je ječal prelat Orsano. Sveži zrak je pripomogel, da se je prelatova pijanost do cela razvila. Niti prav ganiti se ni več mogel sam in topo je gledal predse ter se ni čisto nič zavedal, da mu bo izreči sodbo nad kdove kolikimi ljudmi.

(Dalje prih.)

jev zahtevane dvotretjinske večine, ki jo je dr. Pommer označil kot conditio sine qua non.

Mislím, da smem že danes v imenu vseh Jugoslovancev, ali vsaj v imenu vseh svobodomiselnih Jugoslovancev izjaviti, da absolutno nismo voljni, glasovati za to, da bi se uzakonila dvotretjinska večina, ker nikakor ne moremo sodelovati pri tem, da bi se petrificirale mnoge krivice v tej vladni predlogi, in ker nečemo, da bi si sami dejali vrz okrog vratu in se enostavno udušili. (Ploskanje in pritrdjevanje.)

Državni zbor.

Dunaj, 24. junija. Obrtna reforma se zopet zavleče ter pride na vrsto zopet šele drugi teden, ker se prihodnji teden začne razpravljati o proračunskem provizoriju in o trgovinsko-političnem pooblastilnem zakonu. Med tem časom pa se bodo vršila pogajanja z vlado za kompromis pri obrtni noveli. — V večerajšnji seji je govoril prvi posl. Einspinner, ki je očital vladi, da hoče preprečiti obrtno reformo, ker je šele zadnje leto zakonite dobe sedanjega parlamenta predložila načrt. Vlada tudi terorizuje parlament s tem, da vladni zastopnik kategorično izjavlja: Zakon se mora tako in tako narediti, drugače se ne predloži v sankcijo. Potem je govoril še generalni govornik pro posl. Weisskirchner, nakar se je debata prekinila. — Koncem seje je interpeliral posl. Spinčič železniškega ministra glede slovenskih napisov, slovenskih vozniških listov in razglasov na novem kolodvoru v Trstu. — Posl. Heiling je urgiral pri načelniku proračunskega odseka zakonski načrt o znižanju službene dobe za državne uradnike na 35 let. — Prihodnja seja bo jutri, v ponedeljek.

Avstrijska delegacija.

Dunaj, 24. junija. Proračunski odsek avstrijske delegacije je včeraj dokončal svoje delo. Dolga debata je bila pri izrednem vojnem proračunu. Poročevalec Kozłowski je vprašal vojnega ministra, kdaj se bo moral porabiti 400 milijonski kredit in ali bo onih 67 milijonov izdatkov, ki so postali potrebni vsled izkušaj po rusko-japonski vojni, našlo pokritje v 400 milijonskem kreditu. Vojni minister Pitreich je pojasnil najprej, kako so se porabili dosedajni krediti. Na tožbe o velikih vojaških bremenih je pojasnil, da je že od leta 1869. ostalo številno zahtevanih rekrutov pri 2-8% v razmerju s prebivalstvom, dočim je razmerje na Nemškem 4-8, na Francoskem 5-4 in po uvedbi dveletne vojaške službe celo 8%. Tudi denarni stroški za armado so v Avstriji mnogo manjši, kot v drugih državah. Dočim pri nas od vseh stroškov odpade za vojno le šestina, zahteva Nemčija polovico, Rusija in Italija četrtino in Francija tretjino. Nadalje je povedal, da se bo 400 milijonski kredit porabil v dveh letih, vendar bo potrebno v prihodnjih letih še razen teh 400 milijonov mnogo izrednih izdatkov, kakor za strojne puške, za nove poletne uniforme itd. Po kratki debati se je kredit odobril ter se je začelo razpravljati o proračunu skupnega ministrstva. Posl. Sileny je predlagal, naj se 600 milijonov K, ki jih je dosedaj izdala Avstrija za Bosno, vodi pri finančnih operacijah kot pasivna postavka. Po daljši debati se je sprejel proračun z resolucijo poslanca Baernreitherja, ki poziva skupno vlado, naj zastavi ves svoj vpliv, da se dvorni komorni arhiv ne razdeli. Pri razpravi o proračunu ministrstva zunanjih zadev je imel najpomembnejši politični govor posl. dr. Kramář. Rekel je, da so prišla orijentska vprašanja vsled rusko-japonske vojne v središče svetovne politike. Rusija je vsled vojne za mnogo let ohromela. Na konferenci v Algeirasu so se pokazali obrisi bodočega grupiranja držav. Zaradi balkanske politike se ni bati konflikta med Avstrijo in Rusijo. Ni več daleč čas, ko se sklene rusko-angleški dogovor. Nemčija nas je vkljub zveze pustila na Bal-

kanu na cedilu, a Avstrija ji je vendar stala na strani glede Maroka. Ako bi tudi prišli v konflikt z Italijo, morala bo Nemčija delovati v lastnih interesih na to, da se Italija ne usede kam, kjer namerava Nemčija po svojih načrtih sama sedeti. To velja glede Trsta in Balkana. Za našo politiko zadostuje dobro sporazumljenje z Rusijo, toda ne preko Berlina. V debato je posegel tudi poslanec dr. Šusteršič, ki je govoril, kakor da stojimo že pred vojno z Italijo. Govoril je tako, kakor dela zadnje čase „Slovenec“ vojne senzacije.

Min. Kossuth o razmerju med Avstrijo in Ogrsko.

Budimpešta, 24. junija. V enketi za prekop med Donavo in Tiso je imel minister Kossuth političen govor, v katerem je rekel, da zahteva javno mnenje v Avstriji, naj bi se Ogrska zadavila. Sedanja ogrska vlada pa je tako srečna, da je z vladarjem sklenila gotove dogovore, vsled katerih je Ogrska do 1. 1917. zavarovana pred avstrijskim sovraštvom. Zato pa je potrebno, da si Ogrska med tem časom napravi nova pota za svoj izvoz, da ne bo več vezana na zapad. Da se napravi izvozna proga preko Galaca, ureba je napraviti prekop od Tise do Donave. „Pa ne samo kanal, še druge stvari so potrebne, o katerih pa nočem govoriti. Glavna stvar je, da moramo za vsako ceno svoj promet napraviti neodvisnim od avstrijske volje.“

Frankfurtarice cesarju v pozdrav.

Praga, 24. junija. V Bludencu sta prigovarjala okrajni glavar in župan nemško-nacionalne hišne posestnike, naj ne izbežajo frankfurtarskih zastav, češ, da take barve vladarja žalijo. Nemci so se takoj obrnili na ministra Pradeja, ki je odgovoril: Ako izobesite poleg črno-rumene tudi črno-rdečo-rumeno zastavo, nikakor ne kratite spoštovanja vladarju, ker zvestoba napram cesarju in državi je neločljivo spojena z zvestobo napram našemu narodu. „Ministrova brzojavka je izšla v posebnih izdajah in Nemci so z njimi hrupno demonstrirali za svojega ministra. Frankfurtarske zastave vise z vsake nemške hiše cesarju v pozdrav, vendar pa je dal župan odstraniti napise „Bismarckplatz“.

Grško-romunski spor.

Dunaj, 24. junija. Romunski minister zunanjih zadev general Lahovary je prišel na Dunaj ter imel daljše konference z ministrom Goluchowskim. Pridobiti skuša Avstrijo za posredovanje v konfliktu z Grško, toda Avstrija se brani take misije.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 24. junija. Državna дума je sprejela z veliko večino dnevni red ustavnih demokratov, kjer se izreka ministrstvu nezaupnica, zahteva njegov odstop in imenovanje ministrstva, ki bo dumi odgovorno.

Odesa, 24. junija. V Sebastopolu ni med vojaštvom nikake prave discipline več. Odkrili so baje celo častniško zaroto ter zaprli mnogo nižjih in tri štabne častnike zaradi revolucioniranja vojakov.

Kresna veselica ljubljanskega Sokola.

Veliko delo na polju narodne prosvete je izvršil včeraj ljubljanski Sokol s tem, da je priredil kresno veselico v prid koroškimi Slovincem. Ljubljanski Sokol je s to prireditvijo pokazal, kako velike važnosti je za slovensko narodno stvar, pokazal pa tudi znova, kako velike simpatije uživa pri občinstvu, ki posebej vsako njegovo prireditev v kar največjem številu.

Da je veselica tako dobro uspela — obiskalo jo je do 6000 oseb — je pripisovati jako veliko okolnosti, da so bile v aranžma naše marljive rodoljubne dame. Priznana dejstvo je, da smo računali na izborni uspeh vsake prireditve, kjer sodelujejo naše dične gospe in gospodične. Ljubljanski Sokol torej ni mogel dobiti bolj-šega pripomočka za svojo veselico, če je hotel, da bo uspela, kakor da je naprosil za sodelovanje slovensko

ženstvo, ki se je kar najraje in najprijazneje odzvalo tej prošnji.

Aranžma veselice je bil v rokah brata Vesela; kot načelnice raznih paviljonov so pa sodelovale v paviljonu za Auerjevo pivo ga. Auerjeva in ga. Finkova, v paviljonu za delniško pivo ga. dr. Švigljeva in ga. Jebračinova, v paviljonu za Zajčjevo vino ga. Lavrenčičeva in ga. Dimnikova, v paviljonu deželne vinske kleti ga. dr. Zbašnikova in ga. Machorjeva, v paviljonu za Mikuzevo vino ga. Kostanjevčeva in ga. Trnkoczyeva, v paviljonu za Juvančičevo vino ga. dr. Ferjančičeva, Česnikova in Prosenčeva v paviljonu za šampanjec ga. dr. Hribarjeva in ga. dr. Rudeževa, v paviljonu za srečolov ga. notar Bežkova, v paviljonu za bakarsko vodico in asti spumante ga. dr. Mur-nikova in ga. dr. Windischerjeva v paviljonu za cvetlice gdč. Kajze-ljeva, v paviljonu za razglednice ga. Trstenjakova in ga. Gerbičeva, v paviljonih za jestvine ge. dr. Korunova, Grobelnikova, Sičeva, dr. Tavčarjeva, v paviljonu za kavarno ga. Subičeva, v paviljonu za slaščičarno ga. Hudovernikova in v paviljonu za trafiko ga. Hribarjeva in ga. Čudnova. Tem damam je stal na pomoč krog cvetočih gospodič in lepih gospa, zato se ni ču-diti da je bil uspeh veselice tako popoln.

Na veselico so došli poleg mnogih zunanjih tudi koroški Slovinci. Prišlo jih je do 150. Večina njih je prišla ob polu peti uri popoldne.

Na župnem kolodvoru jih je pričakal župan Ivan Hribar z nekaterimi obč. svetniki, ljubljanski „Sokol“ z zastavo, pevska društva: „Glasbena Matica“, „Ljubljana“ z zastavo, „Merkur“, „Slavec“ z zastavo, „Ljubljanski zvon“ ter obilno občinstvo. Ko je prisopihal vlak, zaigrala je Društvena godba sokolsko korač-nico, gromoviti „Živio“ in „Nazdar“ klici so pa zadoneli s perona in iz vlaka. Ko so mili gostje izstopili, pozdravil jih je najpripronejšje v imenu občinskega sveta župan Hribar. „Bratje in sestre“, je rekel, „prihajate iz dežele, v kateri je takorekoč tekla zibel slovenskega naroda, na Gosposvetem polju so si naši pradedje izbirali svoje slovenske vojvode, ki so branili rodno zemljo pred tujim navalom in svetovali narodu, kako naj zastopa svoje pravice. Nemški naval je Slovincem odvzel marsikaj, vendar najlepši del Koroške je še v slovenskih rokah. Prihajate med nas, mili bratje in sestre, da si nabere-te med nami novih moči in pomoči za svoj gigantski narodni boj. Ljubljana kot prestolnica slovenskega naroda vam bo prihajala vedno rada na pomoč. Želim da nesete seboj najlepše spomine domov. V imenu občinskega sveta ljubljanskega vas še enkrat najiskrenejše pozdravim in vam kličem: Dobrodošli!“

V imenu ljubljanskega „Sokola“ je govoril brat dr. Viktor Murnik. „Lep čas že živi ljubljanski „Sokol“, je rekel, „in marsikaj veselega in lepega je že doživel. Vendar nikdar nas še ni navdajalo toliko veselja kot zdaj, ko smo se sestali z brati iz slovenske Koroške, kjer bijejo naši bratje zlasti zadnji čas neustrašen boj za svoj narodni obstanek. Z upanjem, da se koroške razmere zboljšajo, vas pozdravimo in želimo, da dobite zavest, da ste prišli med brate, ki Vas ljubijo. Na zdar!“

V imenu ljubljanskih v „Zvezi“ stoječih pevskih društev in v imenu upravnega odbora „Zveze“ je pozdravil koroške Slovence in Slovence koncertni vodja Matej Hubad: „Radujemo se pri tem lepem zgodovinskem trenutku, ko pozdravljamo prvokrat slovenske koroške pevce v Ljubljani. Ni še mrtva koroška narodna stvar, dokler koroški Slovenec goji slovensko pesem. Prinašate nam koroško narodno pesem, ki je najstarejša last naroda. Iskreno vas pozdravljamo. Dolgo so nas ločile Karavanke. Po novem predoru pa bomo pogostejše prihajali k vam, da spodbudimo slovensko pesem med vami in jo ojačimo. Pozdravljam vas še enkrat in vam kličem: Živeli koroški slovenski pevci in pevke!“

V imenu vodstva koroških Slovincov se je zahvalil za pozdrave urednik „Mira“, Ek ar: „Prišli smo, da se navdušimo za pravo slovensko stvar. Težko nam je bilo Slovincem na Koroškem pri našem trudopolnem boju. A zdaj ko vidimo, da nas boste tudi dejansko podpirali, upamo in smo prepričani, da ni izgubljen. Korotan in da ni tako tužen, kot se vedno trdi. Zahvalim se vam za vse, kar nam boste dali. Vaše navdušenje bo pokazalo sad, ki bo vreden truda, ki ga imate z veselico.“

Velikansko navdušenje, ki je spremljalo pretresujoče navdušene besede vsakega govornika, se je zdaj podvojilo. Takega iskrenega navdušenja še ni bilo zlepa v Ljubljani.

Z Društveno godbo na čelu in z gori imenovanimi društvi so se podali mili gostje po zastavah okrašenih

ulicah pred Prešernov spomenik, kjer so položili lep venec z narodno trobojnico, pevsko društvo „Rožica“ iz St. Jakoba v Rožu je pa zapela „Bratje, v kolo se vstopimo“, pevski zbor slov. beljaškega omizja pa „Luna sije“. Pevska zborja sicer nista množična, a se odlikujeta po čistih glasovih, ki zvone kot srebrni zvon. Obilna množica je koroške pevce burno aklamirala in jim prirejala najpri-srenejše ovacije, kakor že preje po vsem potu. Spreved se je podal na to na dirkališče, prostor kresne veselice, kjer se je že razvilo najneprisiljenejše življenje.

Velikanske slovenske, hrvatske in češke narodne zastave so vihrale v zraku, obkrožale pa tudi vsak paviljon, katerih je bilo 16.

Pri vходу na desno je bil najprej paviljon za Aurovo pivo, ves v smrečju in odičen z mnogobrojnimi lampijoni, gospodične, ki so stregle vedno žejne ljudi, so imele v laseh šopke belik klinčkov in po dva svetla obročka.

Na nasprotni strani Aurovega paviljona je bil paviljon Delniške pivovarne. Bil je drapiran v narodnih barvah in se je tudi pri njem vedno trlo občinstvo.

Od Aurovega paviljona na desno je bil šotor za jestvine, gospodične so imele bele svilene okraske v laseh.

Nato je sledil paviljon za vinarno v belo-modrih barvah. Gospodične v njem so imele v lasih rdeče pentlje in črešnje.

Paviljon za srečolov je bil rdeč in so imele gospodične v njem rdeče pentlje v laseh. Dobitki so bili krasni in množični, zato se je vsakdo požuril, da si je nakupil obilno sreč od ljubeznivih prodajalk, ki so v kratkem razprodale vse.

Nato je sledil paviljon, razdeljen v tri oddelke. V sredi se je točila bakarska vodica in asti spumante, na levi so se prodajale cvetlice, na desni pa razglednice. Ozadje tega paviljona je bilo vse v cvetju in zelenju. Gospodične so imele v laseh bele klinčke.

Paviljon deželne vinske kleti je bil istotako poslikan z rastlinstvom.

Prihodnji paviljon je imel zopet tri predelke. V sredi je bila kavarna, belo drapirana, na levi trafika rumena, na desni pa slaščičarna tudi vsa v belem. Gospodične v kavarni so imele v laseh make in marjetice, v slaščičarni pa make.

Nato je sledila vinarna v belo-rdečih barvah. Gospodične so imele v laseh grozde z grozdniimi listi.

V sledečem paviljonu za jestvine je bilo ozadje opremljeno v morskogladino, po kateri je plulo nebroj večjih in manjših ladij. Gospodične so imele v laseh rdeče pentlje in črešnje.

Nato je sledil že omenjeni paviljon „Delniške pivovarne“.

Na njegovi desni strani je stal paviljon za vino v narodnih barvah. Gospodične so imele rdeče pentlje v laseh.

Nato je bilo strelišče, dva vrtljaka in zopet strelišče ter naposled na levi strani vhoda vinarna, drapirane belo-rdeče. Gospodične v njej so imele na glavi rdeče čepice s pentljami.

V sredi toga kolobarja je bilo predvsem telovadišče, prostor za godbo, plesišče in nižje doli paviljon za šampanjec v beli barvi. Med deželno kletjo in kavarno si prišel do kresnega go-laža in hrenovk, nekoliko za prvim streliščem so se pa pekli janjci. Vse torej najlepše urejeno!

Ob 8. uri se je pričela javna telovadba celjskega, ljubljanskega, kranskega in šišenskega Sokola. Izvajale so se proste vaje, določene za vsesokolski zlet v Zagrebu, čemur je sledila orodna telovadba z enkratno menjavo orodja in skupine na bradlji. Vse vaje so vzbujale vsled izredno točnega proizvajanja splošno občudovanje in občudovanje. Ako bi se bile začele nekoliko preje, bi ne bilo napačno, kajti telovadišče ni bilo zadostno razsvetljeno, da bi se mogla vršiti ta telovadba ponoči.

Vtem je začel švigati umetni ožen na vse strani. Občinstvo je občudovalo razne ognjene figure vsled mnogih čarobnih različnosti v barvah in oblikah.

Ko so med tem začeli goreti kresi in so pokali možnarji in so ljubljanski, šišenski in kranski Sokoli izvajali krasne in slikovite vaje z lampijoni, ki se doslej v Ljubljani še niso nikoli izvajale, bil je čaroben pogled na vse to, zlasti z oddaljen-jšega in vzvišenega prostora, in zdelo se ti je, da si prestavljen v svet, kjer mine vse gorje in tudi spomin nanj in kjer vlada rajska zadovoljnost.

Petje se je glasilo od vseh strani. Posebno koroški pevci so kaj pridno prepevali narodne pesmi, velikanska množica pa je večkrat pela z njimi, sicer pa navdušeno ploskala dobrim pevcom. Naravnost mogočno pa so donele pesmi, ki so jih pela skupaj pevska društva „Glasbena Matica“, „Ljubljana“, „Ljubljanski Zvon“,

„Merkur“ in „Slavec“ pod vodstvom koncertnega vodje Hubada.

Kaj naravno, da se je v kratkem razvilo najrazkošnejše življenje in veselje! Saj je vsaka stvar, bodisi za telesne ali duševne potrebe ta svoj cilj najbolje dosegla. Star ali mlad si našel tukaj svojo zadovoljnost, pa naj so te morile še take skrbi tedne in tedne. Ko si se naveličal plesati po poskočnih taktih narodne godbe, si se vsedel na vrtljak, ki te je ob strani dražestne gospodične skoraj zazibal v opojen sen. Ali pa si šel streljat v strelišče, a navadno z jako slabim uspehom, ker roka ali oko ali puška ali pa še morda cilj sam ni hotel biti pri miru. Ako si se nato hotel okrepčati z jedjo ali pijačo, se ti je zlasti v jutranjih urah pripetilo, da nisi dobil, kar si zaželel, ker je zmanjkalo tega ali onega. Zato si se pa podal, da dosežeš denar svoj cilj, k paviljonu poleg bakarske vodice, kjer si nakupil kup razglednic in jih razposlal prijateljem in prijateljicam v svet oznanujoč, da ti je v Ljubljani prišel čas, ko živiš lepo, sladko življenje brez vsake grenke primesi.

Splošno veselje je trajalo brez presledka, brez zmanjšanja, ko je svit na vzhodu kazal vzhajajoče solnce. In znova so zaoirle kot celo noč preje vesele poskočne pa tudi melanholične naše narodne pesmi, različka nismo poznali nobenega med seboj, vsi smo bili kot ena rodovina in vpoštevati geslo: veselimo se in radujemo, dokler je čas, kajti lahko bi se kesa-li kdaj, da se nismo veselili. „Ljubljanski Sokol“ sme biti na to svojo prireditev ponosen, ker je popolnoma dosegla željeni uspeh. Vsa čast mu! Čast in hvala pa gre istotako rodoljubnim našim damam, gospem in gospodičnam, ki so s svojo prisotnostjo in brezpričerno požrtvovalnostjo in ljubeznivostjo pripomogle do tako častnega uspeha, katerega bi brez njih niti v polovični meri ne bilo mogoče doseči.

Gg. abiturijentom!

Razgnala se je bila vest med di-jajstvom in slovenskim ljudstvom, da se društvo svobodomiselnih slov. akademikov „Sava“ na Dunaju blizu svo-jemu koncu, da se je jelo topaljšati na valovih življenja, pravilo so, da je ali vsaj da bo, društvo nehalo biti društvo, da se bo razbilo; tako so pravili naši nasprotniki! Bile so pač to njihove skromne želje, ali s pono-som se lahko potrkamo na prsi, da se jim niso izpolnile. Mi še živimo, še obstoja naše društvo in morda je njegovo življenje, živahnejše, kakor sploh kdaj popreje! Pridite, poglejte in prepričali se bodele sami! Pri-jeli smo zastavo svobode, ki so jo nam izročili naši predniki, tesno smo se je oklenili in pogumno jo nesemo naprej. Skupni nazori, svobodomiselnost naziranje, nas je združilo v neomahljivo falango in vsi poskusi naših nasprotnikov so se razbili, vsa agita-cija proti našemu društvu je ostala brezuspešna.

Poti, ki smo si jo začrtali, ne zapustimo in pozdravljamo z veseljem vse, kar bi utegnili koristiti našemu narodu. Stavili smo si nalogo, spodbujati med svobodomiselnimi dijaki narodno zavest in veselje do dela. V društvu, ki združuje svobodomiselnost slovenske akademike, naj bi se vzgo-jili moške, ki bodo ob svojem času stopili v prve bojne vrste proti tuj-čevim nasilstvom in rimskemu klerikalizmu.

Zadnji dnevi, zadnji dogodki so nam jasno dokazali, da se ne more govoriti o pravem napredku slov. na-roda, dokler bo vel po naših lepih de-želah smrdljivi rimski duh, dokler bo gospodarila sebičnost srednjeveškega klerikalizma, ki vedoma drži naše na-darjeno ljudstvo v sponah nevednosti! In prav to je vzrok, da slovensko ljudstvo ne more priti do spoznanja in radi tega mu preti pogin, zato je on edini slovenski narod, kateremu obstanek še ni zagotovljen. Ne! Naš narod ne sme poginiti! Stopimo sku-paj in pripravljajmo se in žrtvujmo vse, da se razbijemo one okove, da pripeljemo naše ljudstvo iz rimske megle v obljubljeno deželo! —

— Tovariši abiturijenti! Pridite k nam, stopite v naše vrste, poma-gajte nam pri našem delu, kajti po-magali boste svojemu narodu, ki ga gotovo ljubite! Prepričani smo, da jih mnogo izmed Vas ni naklonjenih na-šemu društvu kot društvu, kakršnega Vam slikajo drugi — naši nasprot-niki — pred sodke imate o nas radi napačnih informacij in radi nepoštenih agitacij; ali vendar se obračamo do Vas ter Vas kličemo medse. Ne ver-jemite, kar se Vam bo šepetalo zoper nas, pridite in prepričali se bode-te sami! Prepričani smo, da se ni po-polnoma izginila iz Vaših src ljube-zen do svobode, ki je neobhodno po-trebna za razvitek vsakega kulturnega naroda. Zato pridite k nam, da sto-pite z nami v boj proti zistemu, ki je glavna ovira svobodnega indivi-dualnega razvitaja

Mi simpatizujemo in bomo simpatizovali vedno z ono slovenskoanko, ki si bo zapisala na svoj prarok: Boj proti klerikalizmu ali dušniku, dokler se ti hlapci rimskega peča in ne narodni delavci. Štejmo v dolžnost, da delamo vsak po svojem močeh za narod — proti klerikalizmu.

Tovariši! Ne vrjemite, da je naš društvo nekaka družba samih ateistov, frakarjev, pijancev in sabljašev, kakor se nam tolikrat očita. To je popolnoma napačno, to so laži. Nas najdetе vse, kar vam sploh nješko društvo nuditi more, in one, se strinjate z našimi mislimi, podpisani odbor, da se pridruže našim krogom!

Pojasnili bomo: za Kranj, Rado Avlič, phil. Klanec 14; Novo mesto: Janko Praznik, med. Ljubljana: Franc Kandare, Elizabetne ulice. Dunaj: XVII. Schellhumergasse 416.

Odbor društva svob. akademikov „Sava“ na Dunaju.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. junija.

— **Besede in dejanja.** Pribito in nihče ne more tega utajiti: da se je dr. Šusteršič glede razdružitve mandatov na Štajerskem in Koroškem svojevoljno dogovoril s Gautschem in s Körberjem tako, da je vlada napravila za slovenske klerikalce na Kranjskem godnejši načrt kakor jim je. Šusteršič pa je to plačal s tem, da je privolil v oškodovanje štajerskih in koroških Slovenov: 2.) da so štajerski slovenski pomci bili zaradi tega skrajno ogorjeni na Šusteršiča, a se iz strahu pred duhovščino niso upali nastopiti proti Šusteršiču; 3.) da so vsi neodmisliti dolžili Šusteršiča izdajstva ga pozivljali, naj jih toži, da mu izdajstvo dokažejo pred sodiščem, Šusteršič se ni upal tožiti. Razdružitva neodvisnega časopisja prvi vrsti in neustrašna naša lista je pripravila Šusteršiča do tega, da ga je obšel rah pred slovensko javnostjo da skuša utajiti in prikriti je izdajstvo. Gautscha in Bydta ni več, da bi ga mogla peti za besedo in to mu sluje njegovo prizadevanje zopet rat prevartiti slovensko javnost. Odseku za volilno reformo je Šusteršič porabil prvo priliko in govoril, da se mora dati štajerskim rencem en mandat več in izrekel je tudi proti temu, da bi kranjski mci dobili poseben mandat. Šusteršič je tako govoril skozi okno, kulisami pa se je pridno pogovarjal z Nemci. Mi smo pošteno nepristransko poročali, kaj je Šusteršič govoril, pa tudi pošteno nepristransko, kaj je delal in kaj delal. Besede so kaj drugega, dejanja pa zopet nekaj drugega; se se lahko: to je 18% žlindra, da se pa za 16% ali celo 13%. Če bi „Slovenec“ da bo koga premočese sklicuje na Šusteršičeve besede, se jako vara; odločilna so tno dejanja in sodi se človeka dejanjih, ne po besedah. Namost smešen pa je poskus „Slov.“ nasprotja med Šusteršičevimi besedami in njegovimi dejanji, kakor jih navedli mi, dokazati, da mi nisebe bijemo po zobe. Da, protje je očitno, kaže pa samo, Šusteršič drugače dela kakor vori. Sicer pa ne želimo drugega kor da binas Šusteršič to potem bi se to še jasneje kazalo.

— **Kongres slovanskih časnikov** bo letos v Ogrskem Hrabru na Moravskem in sicer 8. in 9. septembra. Izvolila sta se dva pravljajna odbora praški in moravski praški pripravljajni odbor bo avil program kongresa, moravski or pa prevzame lokalne priprave kongresa. V praškem odboru so: rel Jonáš, urednik „Venkova“, predsednik, Jos. Miškovsky, Kovorka, dr. Baxa in Josip ffrner.

— **Da ne bo slovenskih napi-** na železniških postajah pri Sv. nu in v Rocolu pri Trstu, je kriv, or piše „Edinost“, namestniški nik Fabiani, ki je rodom Slo-

venec. V svojem referatu na železniško ministrstvo se je baje izrekel za to, da na teh postajah ni treba slovenskih napisov.

— **Umrli** je v soboto zvečer v starosti 77 let gospod František K o c h, oče mestnega inženierja g. Cirila K o c h a. Pokojnik je bil v svoji mladosti vojak. L. 1845 je vstopil kot kadet pri 11. lovskem bataljonu v Milanu. Bil so takrat v Italiji težki časi in pokojni g. Koch je imel kmalu priliki spoznati resno in težavno stran vojaškega službovanja. Marca meseca l. 1848. je nastala v Milanu revolucija. Radecky jo je poskušil zatreti a ko tega ni mogel doseči, seje s svojo malo armado umaknil iz Milana. Pokojni g. Koch se je udeleževal vseh teh bojev in je bil udeležen pri zavzetju enajstih barikad, ki so jih Italijani krepko branili. Pod Radeckim se je udeležil — vedno v prvih vrstah — boja pri Ostaria del Boscho in znamenitega boja na pokopališču Santa Lucia dne 6. maja, dalje bitki pri Montanar in Kortatoni; udeležil se je zavzetja Vicenze in bitki pri Soni in Soni Campagni, pri Kostoci, pri Volti in pri Volti Mantuani. Meseca avgusta je Radecky zopet zavzel Milan. Lovci, s katerimi se je boril g. Koch so zavzeli rimska vrata (porta romana) in bili med prvimi, ki so prišli v mesto. Za hrabrost, ki jo je pokazal g. Koch v tej vojni, mu je feldmaršal grof Radecky lastnoročno pripel srebrno hrabrostno svetinj in izposloval. da je bil imenovan poročnikom. Naslednje leto je moral mladi poročnik Koch zopet v vojno. Udeležil se je bitke pri Mortari in slavne bitke pri Novari, v kateri je bil pri naskoku na grič Bikoka dne 25. marca težko ranjen. Komaj je pokojnik okreval, je moral že zopet iti proti sovražniku. Avstrija je oktobra l. 1849. zasedla Bologno, da varuje papežovo posest. Pri tem oddelku je bil tudi pokojnik, kateremu je papež podelil spominski svetinjo. Leta 1850. je bil pokojnik dodeljen armadi Legedich in je v zimi 1850 — 1851 moral iti v Schleswig-Holstein. Spomladi je 1851. prišel kot poročnik l. vrste v pešpolku št. 38., a je ostal le malo časa tam, ker je iz zasebnih razlogov prostovoljno izstopil iz armade in odločil svojo oficirsko službo. Od takrat je pokojnik kot lesni trgovec in kasneje kot zasebnik živel v Ljubljani. Tu je užival občno spoštovanje in splošne simpatije. Ves čas je zvesto stal v narodnih vrstah in se vedno krepko zavzemal za slovensko stvar. Bodi hrabremu slovenskemu veteranu izza časa Radeckega in vrlenu narodnjaku ohranjen prijazen spomin.

— **40letnico bitke pri Kustoci** so obhajali včeraj tukajšnji veterani in kranjski bojovníki pri Kustoci. Veteranci so imeli ob 8. uri mašo pri sv. Jakobu, na kar je bil v restavraciji pri „Novem svetu“ družinski sestanek. Kustočani pa so imeli slovesno mašo ob 10. uri pri sv. Jakobu. Pri odhodu iz „Mestnega doma“ jim jim je mnogobrojno občinstvo napravilo špalir. Popoldne je bil pri Koslerju koncert.

— **V pojasnilo k II. jugoslovanski izložbi.** Prejeli smo naslednje pismo: Pripravljajni odbor za slovenski odsek „Zveze jugoslovanskih umetnikov“, ki si je dal priimek: Odbor združenih slovenskih umetnikov v eno celoto (glasom pisma „Zveze jugoslovanskih umetnikov“, Sofija na slov. um. klub „Sava“ od 14. t. m.) dopisuje z odborom „Zveze jugoslovanskih umetnikov“, Sofija v imenu združenih slovenskih umetnikov v eno celoto. Kateri slovenski umetniki vendar so izvolili ta pripravljajni odbor, oziroma mu dali pooblastilo posredovati v imenu združenih slovenskih umetnikov v eno celoto. Ali nas morda ne prišteva slovenskim umetnikom? Da ne nastanejo še večje nejasnosti v tej itak že dovolj nejasni zadevi II. jugoslovanske izložbe, naznanjam, da klub „Sava“ odklanja tudi vsako posredovanje oseb, ki niso od njega v to poverjene. Klub „Sava“ se ne vmešava v splošne zadeve slovenskih umetnikov; svoje lastne zadeve pa hoče reševati sam. Za Slovenski umetniški klub „Sava“ Richard Jakopič.

— **Sokolska društva** opozarjamo, da je „Zveza“ založila vadbene načrt za člane (I., II., III. tabele) in za naraščaj (I., II., III. tabele). Načrt se dobiva pri predsedstvu po 25 vin. komad, skupaj torej 1 K 50 vin. Predsedstvo sokolske „Zveze“.

— **Akademije redna odborova** seja je jutri, v torek, dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer v „Narodni kavarni“.

— **Vse one gospe in gospode,** ki so obljubile sodelovati pri veselici trgovskega društva „Merkur“, se vljudno prosijo, da pridejo jutri, v torek, dne 26. t. m. k seji, ki bo v „Narodnem domu“ v damski dvorani.

— **„Slavčev“ izlet v Opatije-Volosko** dne 29. t. m. Glede posebnega vlaka opozarja odbor, da bo vozil le ako se do torka opoldne prijavijo zadostno število udeležencev, na poznejša oglasila se ne bo mogoče več ozirati, in se vozni listki pred odhodom vlaka ne bodo oddajali. Čas odhoda je iz Ljubljane ob 4:20 uri zjutraj, in se vrača vlak iz Opatije še isti dan ob 2:30 uri ponoči ter je v soboto zjutraj ob 6. uri zopet v Ljubljani; za hrvatske udeležence, kateri pridejo na narodno slavnost, je centralni odbor naprosil parobrodno društvo, da bi vozili posebni parniki v Opatijo in boče tako celo hrvatsko Primorje v velikanskem številu zastopano na tej svečanosti, zatoj tudi mi Slovenci ne smemo zaostati, vsaj je cela svečanost prirejena na čast slovenskim izletnikom, na kateri naj se manifestira hrvatsko-slovenska vzajemnost na kar najpristranejši način. Izletnike bodo pozdravili na postaji Matulje odposlanci peterih narodnih društev, nakar odkorakajo z razvitimi zastavami do Narodnega doma v Voloski, kjer bode zajtrk in nato ogled Opatije in bližnje okolice. Ob eni uri je potem skupen obhod, na večer pa velika ljudska veselica na obširnih Lawn-tennisovih prostorih.

— **Pri vrtni veselici pevskega društva „Ljubljanski Zvon“** so dali preplačila v prid društvene zastave tit-le gg. rodoljubi: Leo Pogačnik 3 K; J. Vernik 1 K 66 v; J. Dražil 60 v; V. Kopitar 60 v; H. Magister 1 K 12 v; J. Dežman 66 v; Urh Pipp 56 v; Kovač 56 v; Dax 1 K; Pilko 56 v; Čuden 66 v; Stedri 66 v; ga. Stare 60 v; ga. Svetlin 1 K 12 v; Kastelic 50 v; Šelvin 60 v; Jeršek 20 v; G. M. Zidanelek 1 K. Vsem oč. darovalcem dobitkov in onim rodoljubom, ki so dali za srečolov mesto dobitka denar, izreka odbor tem potom najiskrenejšo zahvalo, ter se priporoča v nadaljno naklonjenost.

— **Poročil** se je gospod Julij Steinmetz, c. kr. poročnik pri pešpolku št. 17, z gđc. Marijano Nolljevo iz znane narodne rodbine. Čestitamo!

— **Strela je udarila** danes teden v klet Josipa Kumpa v Dobljčah pri Črnomlju, da je pogorela z vsem gospodarskim orodjem. Škode je 2400 K.

— **Poskušeni umor moža.** 45 letni Elija Rus v Straži pri Novem mestu je oženjen z 77 letno žensko, ki je že večkrat kaj grdo ž njim delala. Rus je pa pohleven človek, ker je bolehen, zato ga je že 12 letni sin njegove žene Jožef Mišmaš do krvi pretepel. Pred kratkim je pa Rus dobil v kavi, ki mu jo je žena dala za zajutrek, višnjevkasto rumeno snov, ki je smrdela po fosforu in žveplu. Ker je Rus moral zaradi notranjih bolečin v bolnico, sodijo da sta ga hotela žena in pastorek zastrupiti. Oba sta pod ključem.

— **Letoviški list za Bled** se izdaja tudi letos. Prva številka izkazuje, da je v času od 1. maja do 16. junija prišlo na Bled 247 gostov.

— **Vipavsko pevsko društvo** v Vipavi priredi na sv. Petra in Pavla dan, 29. t. m. na dvorišču g. Perovičeva v Vipavi veliko veselico, koje čisti dobiček je namenjen deloma za Vilharjev spomenik v Postojni. Spored: A. Od 3. ure pop. do 7. ure zvečer. ples po gorški šegi. B. Ob pol 8. uri pričetek večerne zabave: petje, dramatična predstava in ples.

— **Iz Celja.** Kakor se čujejo glasovi, nameravajo baje naši klerikalci ustanoviti „Katoliški dom“. To bi bila torej spet cvetka iz šopka naše tolikanj hvalisane — sloge!

— **Izlet na Mrzlico.** K tej notici v „Slovenskem Narodu“ št. 139. je pripomniti, da se je udeležilo tega izleta tudi večje število vrlih Trboveljčank in Trboveljčanov. Nekateri teh so naznanili ta dan tudi svoj vstop v „Litjsko podružnico slovenskega planinskega društva“.

— **Šentlenartski okrajni šolski svet** (okolica Maribor) je sklenil, da se ima pouk pričet i o veliki noči ter da imajo velike počitnice trajati od 1. septembra do 1. novembra. Ta odredba bo menda unikum na Štajerskem! Okr. šolski svet šentlenartski je seveda klerikalen; klerikalci pa vse drej uvažujejo nego to, kar bi ugajalo šoli in — učencem.

— **Ruski begun.** V sredo je prišel iz Kormina v Gorico ruski begun Vasiljev, ki se je udeležil punta na vojni ladji „Potemkin“ v Črnem morju. Na okrajnem glavarstvu goriskem so mu dali par čevljev

in 8 K, da se je mogel peljati na Reko, kjer se vkrcia na neko grško ladjo.

— **Samomer, ki bi bil kmalu stal življenje drugega človeka.** V Trstu je skočila iz IV. nadstropja 44-letna A malija Franzin na ulico in se seveda ubila. Pri padcu je zadela na čevljarja Kremenčiča, ki je vsled udarca dobil hude poškodbe na rami in ni dosti manjkalo, da bi bil ubit, kakor je pred nekaj leti nekdo na sličen način bil končan, dočim dotična ženska še živi.

— **Nova podružnica „Sloven. planin. društva“.** V četrtek 21. t. m. se je v Pazinu na vabilo drja. Dinka Trinajstiča zbralo 20 hrvatskih rodoljubov, da se posvetujejo o ustanovitvi istrskega planinskega društva. Po daljši razpravi se je sklenilo, da se osnuje tako društvo in sicer kot podružnica „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani. Pripravljalna dela so se poverila posebnemu odboru, ki obstoji iz štirih oseb. Ustanovni zbor bo 8. julija t. l. na Učki, kamor Pazinci tega dne prirede izlet. Planinci odidejo iz Pazina v soboto 7. julija popoldne in se peljejo z vlakom do Lugalave, odtod odkorakajo skupno iz ostalih delov Istre na Učko. Kdor hoče pristopiti k društvu, naj se obrne na g. L. Broliha, profesorja v Pazinu. Kakor se nam poroča, vlada povsod po Istri veliko zanimanje za novo društvo.

— **Slov. akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju** priredi dne 28. t. m. v restavraciji Schwarz (Matalony) VIII. Landesgerichtsstrasse svoj četrtoletniški večer. Začetek ob 8. uri zvečer.

— **Zadnji Napoleonec na Hrvatskem.** V Kostajnici na Hrvatskem je umrl 106letni Stevo Ostupanič kot zadnji Napoleonec Hrvatske. Ostupanič se je še dobro spominjal časa, ko so bili Francozje v njegovi domovini.

— **Orožnik ustrelil orožnika.** V Dolnji Glavnici na Hrvatskem je orožnik Pavelić po nesreči ustrelil tovariša Bačana, ko sta neke tatove lovila v temi. Bačan je bil na mestu mrtev. Paveliću je bilo tako hudo za prijateljem, da se je hotel usmrtiti, kar so z veliko silo preprečili.

— **Nepredviden voznik.** V soboto je na Vodnikovem trgu neki voznik s konji podrl na tla 53letno Nežo Halerjevo in je na desni nogi in desni rami znatno poškodoval. Ko je Halerjeva ležala pod konji, je voznik ustavil, jo potegnil izpod konj, potem pa sedel na voz in pognal.

— **Zatekel** se je h gosp. Schambachu v Postojni velik lovski pes z ljubljansko znamko 99. Lastnik naj se zglaši zanj pri policiji, ali pa pri g. Schambachu.

— **Pri včerajšnji kresni veselici** je našel policijski stražnik Plevel fin moški dežnik s srebrnim okovom. Izgubitelj naj se zglaši zanj pri magistratu. Mnogi gosti so poizgubili, oziroma pozabili palice, dežnike itd. Najditelj naj blagovolijo vse reči oddati pri magistratu, kjer bodo potem dobili zakonito predpisane najdenine.

— **Aretovan** je bil v soboto na Karlovski cesti št. 28 21letni vrvar Ludovik Starič iz Št. Petra, ker je v Novem mestu izvršil neko goljufijo. Policija ga je prišla na brzojavni poziv.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 10 Hrvatov, nazaj jih je pa prišlo 25. V Hrb se je odpeljalo 35, na Tirolsko 24, v Inomost 20, v Scheibbs 10, v Meran pa 19 Hrvatov. Na Dunaj se je odpeljalo 25, v kočevski okraj pa 10 zidarjev.

— **Izgubljene in najdene reči.** Gospa M. G. je izgubila zlato ovratno verižico, vredno 120 K. — Ga. J. K. je izgubila črno denarnico, v kateri je imela 15 K denarja. — Gdč. J. M. je izgubila ročno torbico, v kateri je imela denarnico z 1 K 70 vin. — A. K. je izgubila denarnico s 4 K 30 vin. — Realec Adolf Repovš je našel žensko žepno uro. — Gdč. Erika pl. Torbekarjeva je našla zlato žensko ovratno verižico in jo oddala na magistratu. — Delavčeva žena Jožefa Bezljaveja je izgubila v robcu zavitih 5 K. Robec je imel črki J. B. — Črevljarjeva žena Jožefa Kumljeva je našla zlato obesek (madaljenček) brez slike. — Izgubila je neka žena v robcu zavit petkronski tolar na potu z Brega v Colnarske ulice. Odda naj se v Malih Colnarskih ulicah št. 13.

— **Kvartet ljubljanskih šramljov** koncertuje jutri zvečer v kavarni „Prešeren“. Začetek ob 9. uri. Vstop prost.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 10. do 16. junija 1906. Število novorojencev 18 (= 24.93 ‰), mrtvorojenca 2, umrlih 23 (= 30.86 ‰), med njimi jih je umrlo za jetiko 7, vsled mrtvoda 1, za različnimi boleznimi 15. Med njimi je bilo tujcev 6 (= 26.08 ‰), iz zavodov 10 (= 43.47 ‰) Za infekcijskimi boleznimi so obolieli, in sicer za škrlatnico 1, za vrtico 1 oseba.

* **Najnovejše novice.** Kap je zadela državnega poslanca dr. E. Byka na Dunaju ter je v par minutah izdihnil.

— Umrli je španski minister zunanjih zadev vojvoda Almadovar, ki je predsedoval maroški konferenci.

— Svojega očeta je ustrelil v Rakovniku na Češkem 15letni sin veleposelnika Mrnaka, ker mu oče ni hotel dati denarja za cigarete.

— 300.000 K je poveril ravnatelj kmetijske industrijske banke v Budapešti pl. Gosztonyi. V trenutku, ko se je hotel odpeljati čez mejo, so ga aretovali.

— Za rektorja vsučiilišča v Črnovcih je izvoljen prof. dr. E. Ehrlich.

— Posl. dr. Kramar se baje posveti diplomatskemu zastopstvu ter postane poslanik v Belgradu. Pozneje gre za poslanika v Petrograd.

— Nemci dobe dva dvorna svetnika, ki bodeta pridljena nemškemu ministru, in sicer eden za alpske in eden za sudetske pokrajine.

— Splošnega policijskega štrajka se boje v Petrogradu.

— Trgovinsko pogodbo s Španijo je francoška vlada odpovedala.

— Verska blaznost. Na Dunaju je skočila v kanal neznana 14-letna deklica z odprto molitveno knjižico, iz katere je poprej molila. Deklica je utonila ter še niso trupla dobili.

— Trije dragonci so utonili v Krakovu pri sestavljanju mostu na čolnih čez Vislo.

— Dva triletna otroka je živa pokopal v Stendalu pri Devinu (Magdeburg) delavec Köttner. Obsojen je bil samo v osemletno ječo.

* **Tekmovanje v plesu.** Neki Corsini Guttiero je povabil vse pariške plesalce, naj se poskusijo ž njim v plesanju valčka. Večina tekmovalcev je opesala že po treh urah, neka 11letna deklica se je vrtila štiri ure, najvztrajnejši so zdržali devet ur, a najnevarnejši tekmeec Corsinov se je vrtel 11 ur. Ko je tudi ta ves upehan padel, plesal je Corsini še dve uri, tedaj skuno nepretrgano 13 ur.

Telefonska in urzujavna poročila.

Maribor 25. junija. Profesor dr. Medved ni kandidat za 4. kurijo breškega in celjskega okraja.

Dunaj 25. junija. Kranjski deželni predsednik Schwarz je prišel danes sem. Poklican je semkaj v zadevi nemškega mandata na Kranjskem

Dunaj 25. junija. Cesar je zapustil Češko Povodom odhoda je cesar pisal namestniku grofu Coudenhoveju lastnoročno pismo, ki se glasi kakor kak politični manifest. Splošno se pripisuje temu pismu velik pomen in je isto v parlamentarnih krogih proizvodilo občno senzacijo. Cesar se v pismu zahvaljuje obema narodoma, bivajočima na Češkem in povdarja, da je potreba sporazumljenja med njima nujna in neizogibna, ne le ker bi dobila cela država vsled tega novih moči, nego tudi radi tega, ker se mora ustvariti nova pravna podlaga javnemu življenju. Ta odstavek se tolmači v tem zmislu, da cesar želi, naj se izvede volilna reforma, da pa je ne misli oktroirati, če se ne posreči sporazumljenje; dalje se izvaja iz teh odstavkov, da je ž njimi napovedano razširjenje deželne avtonomije. Cesarjevo pismo naglašja tudi pomen sporazumljenja za ekonomične interese države, zlasti glede Ogrske. Končno izreka cesar željo, naj bi mu bilo sojeno, doživeti dan sprave med Čehi in Nemci. To pismo je popolnoma izjemoma kontrastiral ministrski predsednik Beck gotovo zato, da se jasneje vidi njega programatični pomen.

Dunaj 25. junija. Odsek za volilno reformo je začel ob 10 dop. svojo današnjo sejo, v kateri razpravlja o načrtu za Gališko.

Dunaj 25. junija. Vest nekaterih listov, da bodeta nemškemu ministru Pradeju dodeljena dva dvorna svetnika, eden kot poznavalec sudetskih, drugi kot poznavalec alpskih dežel, je izmišljena.

Dunaj 23. junija. V poljskem klubu je imel A b r h a m o v i c z spominski govor umrlemu poslancu dr. Byku.

